

Porin Satama Oy
Merisatamantie 4
28880 PORI

Päätös kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksymisestä

ASIA

Tahkoluodon sataman vesialueen ruoppauksen ja täytön sekä laiturinrakentamisen (Pori) kalataloudellisen tarkkailuohjelman hyväksyminen

HAKIJA

KVVY Tutkimus Oy tarkkailuvelvollisen puolesta

ASIAN VIREILLETULO

KVVY Tutkimus Oy on tarkkailuvelvollisen puolesta toimittanut 17.3.2021 Varsinais-Suomen ELY-keskukseen hyväksyttäväksi esityksen Tahkoluodon sataman vesialueen ruoppauksen ja täytön sekä laiturinrakentamisen kalataloudelliseksi tarkkailuohjelmaksi.

TOIMINTA

Hankkeen tarkoituksena on ruopata Tahkoluodon kemikaalisataman satama-allasta syvemmäksi ja rakentaa uusi, noin 94 metrin pituinen öljylaituri. Uuden laiturin edusta, siihen liittyvä kääntöallas ja vanhan öljylaiturin perustusalue ruopataan. Ruoppausalueen pinta-alan on arvioitu olevan noin 93 000 m² ja ruoppausmassojen määrä noin 120 000 m³tr. Haitta-ainepitoisten massojen on arvioitu sijaitsevan sedimentin ylimmässä (0–30 cm) kerroksessa ja noin 98 000 m³tr ruoppausmassasta on arvioitu olevan puhdasta. Suurin osa ruoppausmassoista (85 000 m³tr) sijoitetaan rakennettavan laiturin viereen perustettavaan läjitysalueeseen ja loput, noin 35 000 m³tr siirretään ja läjitetään Törninkarin täyttöalueelle. Ruoppausmassoja ei läjitetä mereen. Ruoppaukset ja laiturin rakentamisen vesistö-rakentamistyöt on tarkoitus aloittaa vuoden 2021 keväällä heti jäiden lähdön jälkeen ja saattaa loppuun saman vuoden aikana.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Esitetty tarkkailuohjelma perustuu Etelä-Suomen aluehallintoviraston Porin Satama Oy:lle 5.2.2020 antamaan lupapäätökseen nro 30/2020 (Dnro ESAVI/12274/2019), jonka lupamääräyksen 18 mukaan luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia kalatalouteen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava kalatalousviranomaiselle hyvissä ajoin ennen töiden aloittamista. Kalatalousviranomaisen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailusuunnitelmaa. Lisäksi lupamääräyksen 21 mukaan tarkkailutulokset, kirjanpito ja niiden yh-

teenvedot on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Porin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailuohjelmien mukaisesti. Tarkkailutulokset on vaadittaessa annettava myös niille, joiden oikeutta tai etua asia voi koskea.

ESITETTY TARKKAILUOHJELMA

Ehdotettu kalataloudellinen tarkkailuohjelma sisältää ennen vesistötöiden aloittamista keväällä 2021 ja vesistötöiden päättymistä seuraavana keväänä tehtävät poikasnuottaukset sekä ennen vesistötöiden aloittamista keväällä 2021 ja kaksi vuotta vesistötöiden jälkeen tehtävät kalojen käyttökelpoisuustutkimukset.

Poikasnuottaukset tehdään kolmessa paikassa, joista kaksi sijaitsee hankealueen tuntumassa oletetulla vaikutusalueella ja yksi kauempana vertailualueella. Kullakin paikalla tehdään kaksi peräkkäistä nuotanvetoa.

Kalojen käyttökelpoisuustutkimuksilla selvitetään ruoppausalueen sedimentissä mahdollisesti olevien metallien ja orgaanisten tinayhdisteiden kertymistä kaloihin. Seurattava kalalaji on ahven, ja näytteitä kerätään oletetulta vaikutusalueelta kahden eri kokoluokan (<20 ja >20 cm) yksilöistä. Näytekaloiksi hankitaan viisi pientä ja viisi suurta ahventa. Jälkimmäisellä kerralla saaliskalojen joukosta valitaan mahdollisimman samankokoiset kalat kuin ensimmäisellä kerralla. Yksittäisistä näytteistä määritetään seuraavat metallit: Hg, Cd, Cu, Ni ja Pb. Kokoomanäytteistä (5 kpl/kokoluokka/ajankohta) määritetään kuiva-ainepitoisuus, rasvaprosentti ja seuraavat tinayhdisteet: dibutyyliini (DBT), tributyyliini (TBT), dioktyyliini (DOT) ja trifenyylitina (TPhT).

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN

Kuulutus tarkkailuohjelmaesityksen kuulemisesta ja tarkkailuohjelmaesitys pidettiin 2.4.–16.4.2021 välisenä aikana nähtävinä Porin kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi kuulutus ja ohjelmaesitys olivat nähtävinä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen internet-sivustolla ja Porin kalatalousalueelle sekä Porin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle toimitettiin 26.3.2021 tarkkailuohjelmaesitystä koskeva lausuntopyyntö.

Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristötoimialan suunnittelu- ja kehittämissyksikkö antoi 16.4.2021 ohjelmaesitystä koskevan lausunnon. Yksikkö totesi, että esityksen mukaan hankkeen kalatalousvaikutuksia tarkkaillaan poikasnuottauksin ja tutkimalla haitta-ainepitoisuuksia ahvenessa. Poikasnuottauksia esitetään tehtäväksi kolmessa paikassa, joista kaksi sijaitsee hankkeen oletetulla vaikutusalueella ja yksi vertailualueella. Nuottauksia esitetään tehtäväksi toukokuussa, kerran ennen vesistötöiden aloittamista ja kerran vesistötöiden päättymistä seuraavana keväänä. Esityksestä ei selviä, onko näissä kolmessa paikassa useampia koealoja vai onko kussakin paikassa vain yksi koeala. Tarkempia tietoja nuottauspaikoista ei myöskään ole esitetty esim. kartalla tai kerrottu, mitkä tekijät vaikuttavat nuottauspaikkojen valintaan. Esityksessä todetaan, että nuottausaaliista tarkemmin tutkitaan siian ja silakan poikaset mittaamalla. Nuotta-

26.5.2021

VARELY/1694/2021

ei ole kovin hyvä siian ja silakan poikasten pyytämiseen vaan niiden pyytämiseen soveltuvat paremmin haavimaiset pyydykset. Esityksessä viitataan Kokemäenjoen ja sen edustan merialueen kalataloudelliseen velvoitetarkkailuun. Sen mukaan nuotalla ei ole saatu lainkaan siian poikasia ja silakanpoikasiakin hyvin vähän yhtä vuotta (2007) lukuun ottamatta. Tästä syystä nuottaamisen rinnalle voisi ajatella haavipyyntiä. Koska ruoppauksen tarkempi aikataulu ei ole tiedossa ja ruoppauksen massamäärät ovat suuria, tulisi nuottaukset tehdä kuten kalataloudellisessa velvoitetarkkailussa eli kahteen kertaan avovesikauden aikana sekä hankkeen toteutusvuotena että sitä seuraavana vuotena, ensimmäisen kerran touko-kesäkuussa ja toisen kerran elokuussa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyysi 19.5.2021 KVVY tutkimus Oy:ltä vastinetta Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristötoimialan suunnittelu- ja kehittämisyksikön antamasta lausunnosta. KVVY Tutkimus Oy antoi 20.5.2021 tarkkailuvelvollisen puolesta vastineen suunnittelu- ja kehittämisyksikön lausunnon johdosta. KVVY Tutkimus Oy totesi, että tarkkailusuunnitelmissa poikasnuottaukset on esitetty tehtäväksi kolmella paikalla, joista kaksi sijaitsee oletetulla kuormitusalueella ja yksi ns. vertailualueella. Tässä tarkkailusuunnitelmassa pyyntipaikalla tarkoitetaan koealaa, jotka valitaan paikan päällä ensimmäisten nuottausten yhteydessä ja ne pidetään samoina koko tarkkailun ajan. Nuottauspaikkojen ympäristömuuttujat (sijainti, lämpötila, sameus, tuulen suunta, rannan profiili, pohjatyyppe) kirjataan ylös ja ne esitetään raportissa. Kokemäenjoen kalataloudellisessa yhteistarkkailussa poikasnuottausten ensisijainen tehtävä on ollut kerätä tietoa alueen eri kalalajien poikas- ja nuoruusvaiheiden esiintymisestä ja runsaussuhteista Pihlavanlahden-Ahlaistensaariston alueella. Nuottausten yhteydessä saadaan useita kalalajeja, mutta erityistä huomiota kiinnitetään silakkaan ja siikaan sekä mahdollisesti saaliissa esiintyviin vieraslajeihin, jotka pituusmitataan yksilöllisesti. Muilla lajeilla määräys on voitu jättää heimosolle, etenkin ensimmäisen vuoden (ikä 0+ vuotta) yksilöissä, joiden lajimääritys ei kenttäolosuhteissa onnistu. Vaellussiian lisääntymisalueita rannikolle laskevissa joissa on viime vuosina kartoitettu haavimalla. Menetelmä on osoittautunut toimivaksi juuri kyseisen siikamuodon lisääntymisalueiden kartoituksessa ja juuri kuoriutuneiden poikasten esiintymisen tutkimisessa. Haavimista ei ole juurikaan tehty merialueella, missä lisääntyvä siikamuoto on hankealueella karisiika. Käsityksemme mukaan poikasnuottaus on tässä tapauksessa turvallisempi valinta poikasten seurantaan. Haavimismenetelmän käyttöönottoa tulee harkita, kun Kokemäenjoen kalataloudellinen yhteistarkkailuohjelmaa seuravan kerran päivitetään.

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksyy esitetyn tarkkailuohjelmaehdotuksen seuraavilla muutoksilla ja tarkennuksilla:

– Poikasnuottaukset tehdään sekä ennen vesistötöiden aloittamista vuonna 2021 että vesistötöiden päättymistä seuraavana vuonna myös elokuussa, mikäli vesistötyöt eivät elokuun 2021 alussa ole vielä käynnistyneet.

- Kalojen käyttökelpoisuustutkimukset tehdään ennen vesistötöiden aloittamista vuonna 2021 ja mahdollisina muina vesistötyövuosina sekä ensimmäisenä ja toisena vesistötöiden jälkeisenä vuotena.
- Näyteahvenet kalojen käyttökelpoisuustutkimuksia varten pyydetään kaikkina tarkkailuvuosina keväällä touko–kesäkuussa.
- Kalojen haitta-ainepitoisuuksien seurannan tulokset tallennetaan KERTY-kertymärekisteriin.
- Päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

RATKAISUN PERUSTELUT JA LAUSUNTOJEN HUOMIOIMINEN

Esitetty tarkkailuohjelma antaa, mukaan lukien siihen tehdyt muutokset ja tarkennukset, ennalta arvioiden riittävät tiedot toiminnan kalataloudellisista vaikutuksista.

Porin kaupungin elinvoima- ja ympäristötoimialan suunnittelu- ja kehittämissyksikön lausunnon osalta kalatalousviranomaisen katsoo, että poikasnuotto on validi menetelmä siian poikasten pyytämiseen merialueella. Tarkkailuohjelmaan lisättiin lausunnossa esitetyt elokuun poikasnuotot, jotta hankkeen vaikutuksia alueen kalanpoikastuotannolle voitaisiin arvioida kattavammin eri kalalajien osalta.

Kalojen käyttökelpoisuustutkimukset on tarpeen tehdä vesistötöiden päättymisen jälkeen kahtena vuotena, jotta ruoppausten vaikutuksia alueen kalojen käyttökelpoisuuteen voitaisiin luotettavammin arvioida.

Näyteahvenet kalojen käyttökelpoisuustutkimuksia varten tulee kaikkina tarkkailuvuosina pyytää keväällä, jotta näytekaloksi valikoituu elintavoiltaan mahdollisimman samankaltaisia yksilöitä.

Kalojen haitta-ainepitoisuuksien seurannan tulosten tallentaminen KERTY-kertymärekisteriin mahdollistaa tulosten laajan hyödyntämisen.

Päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, sillä päätös on luonteeltaan sellainen, että se on pantava täytäntöön heti. Päätöksen täytäntöönpanoa ei yleisen edun vuoksi voida lykätä. Päätös sisältää keväällä 2021 ennen vesistöitä tehtäviä koekalastuksia, joiden järjestäminen on tehtävä mahdollisimman pian.

TARKKAILUOHJELMAN MUUTTAMINEN JA VOIMASSAOLO

Päätöstä voidaan tarvittaessa muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Pieniä muutoksia tarkkailun suorittamistapaan tai aikatauluun voidaan tehdä ilman tarkkailupäätöksen muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla tai ELY-keskuksen aloitteesta.

Tämä päätös on voimassa, kunnes uusi päätös asiasta on annettu.

OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62 §, 64 §, 65 §
Hallintolaki (434/2003)
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 122 §

KÄSITTELYMAKSU

8 h á 70 €, yhteensä 560 €, arvonlisävero 0 %. Käsittelemaksun periminen perustuu valtioneuvoston asetukseen 1272/2020. Lasku lähetetään erikseen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen sekä maksuun voidaan hakea oikaisua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimusosoitus liitteenä.

Kalastusbiologi

Mika Sivil

LIITTEET

Päätöstä ja maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus
Tarkkailuohjelmaesitys

JAKELU

Porin Satama Oy

TIEDOKSI

Päätösjäljennös:

KVVY Tutkimus Oy
Porin kalatalousalue
Porin kaupunki, ilmoitustaulun hoitaja ja ympäristönsuojeluviranomainen
Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Ilmoittaminen päätöksestä:

Tieto päätöksestä julkaistaan Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen internet-sivustolla sekä Porin kaupungin ilmoitustaululla.